

Emilia Pernishka, Stefka Vasileva. Dictionary of Bulgarian Antonyms. Second Supplemented and Revised Edition. Nauka i izkustvo Publishing House, Sofia, 2014, 507 p., ISBN 978-954-02-0329-4.

ABSTRACT

The creation of **dictionaries of antonyms**, besides explanatory dictionaries, dictionaries of foreign words, homonyms, synonyms, etc., is a major step forward in Bulgarian lexicography. The dictionary under review is the first and only effort of its kind undertaken for Bulgarian. It opens up possibilities for using and studying antonyms for different purposes.

Antonyms, one of the major riches of language, are words which denote *oppositeness* of meaning and express one of the main logical and semantic relationships conceptualised in human thought – contrasting things and phenomena in the world. The intriguing and complex concepts of *truth* and *untruth*, *good* and *bad*, *happiness* and *unhappiness*, *beautiful* and *ugly*, to mention but a few pairs of opposite concepts denoted by means of antonyms, have drawn the attention of philosophers, theologians, logicians, aesthetes, and linguists since Antiquity. Antonyms embody the human conceptualisation (and that of Bulgarians, in particular) of opposite events and phenomena as well as the human *judgment* of positive and negative, beautiful and ugly, desired and undesired. Antonyms help one create expressive antitheses in speech and especially in poetry and journalism. Oppositeness of meaning may be dealt with comprehensively and systematically only in a special *dictionary of antonyms*.

World lexicography has seen few dictionaries of this type. Well-known examples are the antonym dictionaries of English, Russian and German. Traditionally, antonyms are included in synonym, ideographic or general reference dictionaries. The first edition of the dictionary under review (Dictionary of Bulgarian Antonyms. Petar Beron Publishing House, Sofia, 1997)

was compiled by the same authors of the Institute for Bulgarian Language at the Bulgarian Academy of Sciences. The dictionary presented herein is a second revised and supplemented edition which includes new antonym sets, ones that have been expanded with new lexemes as well as numerous usage examples provided mainly for the purpose of contrasting antonyms in similar context. The dictionary covers a significant part of the antonyms used in Standard Bulgarian – approximately 5,000 words organised in around 1,800 antonym sets (microsystems, paradigms).

The Dictionary of Antonyms is meant for students, journalists, writers, linguists, lexicographers as well as for everyone who studies or uses Bulgarian and who strives at accurate, diverse and expressive language. It may also serve as a basis for philosophical or psychological observations, for the study of Bulgarian thinking and knowledge with the help of the language means for designating concepts perceived in reality, and for contrasting the Bulgarian linguistic picture of the world with those of other nations.

Емилия Пернишка, Стефка Василева. Речник на антонимите в българския език. Второ (допълнено и преработено) издание. Изд. „Наука и изкуство“, София, 2014, 507 с., ISBN 978-954-02-0329-4

РЕЗЮМЕ

Създаването на **речник на антонимите** (освен тълковен, на чуждите думи, на омонимите, на синонимите и др.) е важна *стъпка напред* в българската лексикография. Настоящият труд е първи и единствен за българския език и дава възможности за използване и наблюдения над антонимите за различни цели.

Антонимите са основно езиково богатство – думи за *противоположност*, които отразяват едно от основните логически и смислови отношения, създадени от човешкото мислене – противопоставянето на нещата от действителността. Интересните и сложни въпроси за *истина* и *лъжа*, *добро* и *зло*, *щастие* и *нещастие*, *прекрасно* и *безобразно* и още редица категории, назовани чрез антоними, вълнуват от древността философи и богослови, логици, естети и лингвисти. В антонимите се проявява виждането на човека, тук по-конкретно – на българина, за противоположните прояви и явления, *оценката* му за положително и отрицателно, *прекрасно* и *безобразно*, *желано* и *нежелано*.

Антонимите създават изразителни антитези в речта и особено – в поезията или публицистиката. Подобни противоположности в езика могат да се проявят и представят в сравнително пълен и систематизиран вид само в един специален *антонимен речник*.

В световната лексикография има сравнително малко подобни речници – на английския, руския и немския език. По-често антонимите се поместват в синонимни, идеографски или общи речници. Първото издание на предлагания речник (Речник на антонимите в българския език. Изд. къща „Петър Берон“, София, 1997 г.) е подготвено от същите авторки в Института за български език при Българската академия на науките. Настоящото издание на Речника на антонимите е второ, преработено и допълнено с *нови антонимни редове или с нови лексеми* в редовете, както и с редица илюстративни примери, главно за противопоставяне на двете думи в един контекст. Включена е значителна част от българските антоними, употребявани в книжовния език. В около

1800 заглавни антонимни реда (микросистеми, парадигми) се обхващат близо 5000 думи.

Речникът на антонимите е предназначен за ученици и студенти, журналисти и писатели, лингвисти и лексикографи – за всички, които изучават езика и си служат с него, като се стремят да използват точна, разнообразна и изразителна реч. Но той може да послужи и за философски или психологически наблюдения, както и за изучаване на мисленето и познанието на българина чрез средствата за назоваване на формираните при възприемане на действителността понятия и за съпоставка на неговата езикова картина на света с тази на други народи.